

Vážení čtenáři Polky,

ubíhající čas mě už zase dohnal k tomu, abych usedl a napsal vám další dopis o tom, jak se má dechová hudba v České republice. Ač ve velikosti prostoru, který jí věnují tzv.masová média, se nezměnilo nic (ta veřejnoprávní ji stále vedou jako spíše nutné zlo než plnohodnotný, byť menšinový žánr, a soukromá ji neznají vůbec), dechovka přesto žije a kvete. Doložím vám to tentokrát na příkladu jedné ze špičkových kapel, na Veselce Ladislava Kubeše. Ta je sice z Prahy, ale protože se hlásí ke jménu a tvorbě svého patrona, který byl nejen původem Jihočechem, ale po celý život také v jižních Čechách bydlel a pracoval, jádrem jejího vesměs originálního repertoáru jsou vedle nových skladeb do značné míry také úpravy tradičních jihočeských lidových písní. Však právě na nich Ladislav Kubeš-otec vyrostl nejen jako citlivý aranžér, leč i jako skladatel. A jak dokazuje zájem posluchačů, ta tradice je nosná a živá, posluchači vřele přijímaná. Vždyť proto i letní festival Kubešova Soběslav, který letos vykročil už do druhé desítky roků své existence, patří k největším a nejprestižnějším. Ještě o něm bude dnes několikrát řeč, protože jsem se ho sám už po čtyři roky za sebou účastnil a mám dojmy z něho v živé paměti. Ale začněme od Adama, či pardon - od Ladislava Kubeše staršího. Narodil se 23.února 1924 - opět se blíží výročí toho dne - ve vesničce Borkovice nedaleko Veselí nad Lužnicí. Dechovou hudbou a lidovou písničkou byl, jak se říká, skoro odkojen, protože jeho tatínkem byl kapelník a hráč na křídlovku Matěj Kubeš (zaměstnáním jinak cementář z Veselí, kde vyráběl jako mnozí sousedé betonové skruže, dlaždice, obrubníky, náhrobní pomníky a kameny atd.), a tak jablko - nebo lépe jablka, protože Ladislav měl ještě bratry Jana a Karla a své dvojče Stanislava, snad ani nemohla padnout daleko od stromu. Láska k muzice přešla z otce na syny přirozeně a bez jakéhokoli nuceného výchovného nabádání. U otce se mladý Ladislav naučil hrát na baskřídlovku, pozoun a tubu a v otcově kapele pak hrál jak po boku bratrů, tak také vedle strýce Josefa a švagra Václava, a vyjížděl s ní od mládí do širokého okolí k nespočetným zábavám, ba dokonce i do světa, například s italským cirkusem Belli. Později, to už po 2.světové válce, hrál v divadelním orchestru v Českých Budějovicích a v lázeňském orchestru v západočeských Mariánských Lázních. Brzy začal také s prvními skladatelskými pokusy, to když na vojně sloužil u posádkové hudby v Jindřichově Hradci, kde byl jeho šéfem dirigent a skladatel Ferdinand Škrobák, tehdy díky rozhlasovým nahrávkám známý po celé republice. Však právě tam v Jindřichově Hradci má počátky Jihočeská polka, jeho skladba snad nejznámější, a to paradoxně víc v zahraničí než doma, určitě také u vás ve Švýcarsku. (A jen mimochodem: u nás je v současnosti už čtvrtým rokem znělkou pravidelného pořadu **DECHOVKA, TO JE MOJE**, který se týden co týden vysílá v Českém rozhlase jak v Českých Budějovicích, tak ve východočeských Pardubicích.) Není však jediná úspěšná. Už před dobrými čtyřiceti roky projevil o některé zájem vídeňský vydavatel Johann Kliment a po něm i jiné významné evropské

firmy. Od té doby je však Kubešových skladeb a úprav lidových písní, napsaných tak, aby je mohly hrát i amatérské orchestry, okolo čtyř stovek, a to je jistě úctyhodné číslo. Sám mohu dosvědčit, že se od 60. a 70. let minulého století v kdejakém koutě našeho státu konaly autorské koncerty, na nichž Kubešovy skladby zněly v podání mnoha desítek kapel, často za jeho osobní účasti. Rády po nich sahají také proslulé přední kapely v Evropě i v širším světě. Příkladně právě Jihočeské polky, která získala uznání kromě jiných příležitostí na světové výstavě v Montrealu v roce 1967, té se v podání slavného orchestru Ernsta Mosche z Německa prodalo přes milion exemplářů. Že tento úspěch pokračuje i dnes, za to patří dík nejen skladatelově muzikantské invenci a kvalitě, ale také neúnavné kapelnické a organizátorské činnosti jeho syna Ladislava Kubeše mladšího, tedy příslušníka už třetí generace muzikantského rodu, který orchestr Veselka založil ještě za otcova života a od té doby ho vede bez sebemenšího zaváhání a rovněž bez sebemenších výkyvů v jeho popularitě. Právě Veselka figuruje na seznamu nejlepších a nejoblíbenějších orchestrů tohoto žánru, ať už tyto seznamy vznikají v řadách odborníků-profesionálů, nebo v anketách kapelníků-amatérů či rozhlasových posluchačů a televizních diváků. Dokazuje to také počet vydaných CD alb a kazet. Sám jich mám, samozřejmě různých (dal jsem si tu práci a spočítal jsem je), pětatřicet, a to vím, že mi bohužel ještě některé chybí, protože jsou vyprodány. Není proto divu, že řada z nich dostala symbolické tzv. zlaté, ba dokonce platinové desky za desetitisícové počty prodaných exemplářů. A tak, ačkoli Ladislav Kubeš-skladatel už před několika roky odešel do muzikantského nebe (26.8.1998) a jeho syn proto už od svého jména odepjal zkratku ml. čili jr. (junior), může se otec shora dívat na své dílo opravdu s hrdostí. Mnohé jeho písně doslova zlidověly, a to je určitě ten nejlepší výsledek, tím se může pochlubit jen málokdo. Ale pozor, nesmíte si myslet, že se takový úspěch dostavil snadno a jaksi bez zdolávání překážek. Naopak. Ladislav Kubeš-kapelník má v archivu dopis příslušných pracovníků rozhlasové hudební redakce, ve kterém oni ještě v roce 1987 odmítají jeho orchestru zkušební natáčení, protože podle nich prý - cituji - "Vážený soudruhu...., doménou Vašeho souboru by neměly být lidové písně typu Košilička bílá a Za tou naší stodoličkou. Úpravy těchto skladeb jsou až příliš jednoduché, šedivé a netvůrčí ... atd." Soudruhům zřejmě lezli Kubešovi a Veselka až příliš do zelí, jejich touhou bylo nenechat si je přerůst přes hlavu a své vlastní zájmy. Nepomohlo tenkrát ani, spíš mu ublížilo, že Kubeše staršího v roce 1975, to ještě s takřčenou Blaťáckou dechovkou, přijal ve Vídni rakouský prezident Dr. Rudolf Kirchschläger. Naštěstí boží mlýny, ač na náš vkus melou někdy pomaleji, než by se nám líbilo, melou aspoň jistě a bez chyb, a tak i tato příkoří už zmizela v propadlišti dějin. Desítky a stovky tisíc posluchačů soudily a soudí jinak, a rok co rok houfně jezdí do Soběslavi na festival a všude tam, kde Veselka účinkuje (i když ona veřejnými vystoupeními spíše šetří). Však tahle kapela se svými písničkami i

s orchestrálními skladbami, vždy virtuózně zahránými, boduje v hitparádách a na žebříčcích oblíbenosti orchestrů, které uvádějí časopisy, když si některé redakce uvědomí, že kvůli čtenářům je i dechová hudba hodna jejich pozornosti. Teď ještě o zakladateli Veselky, Ladislavu Kubešovi II., pár dat. Narodil v roce 1949 (8.srpna) v Žišově (to je jihočeská ves jen kousek od otcova rodiště v Borkovicích), od čtrnácti let hrál v otcově kapele na pozoun, a když ho otec přihlásil na Vojenskou hudební školu v Roudnici nad Labem, bez potíží ji vystudoval. Dnes je už dlouholetým členem orchestru opery Národního divadla v Praze, kde hraje na kontrabas, a kromě činnosti kapelnické, a že také udržuje živý odkaz otcův, je jeho velkou zásluhou o českou dechovku rovněž aktivita vydavatelská. Založil totiž Kubešovo hudební vydavatelství, které produkuje jak zvukové nosiče (a zdaleka ne pouze svého orchestru, ale celé řady jiných, samozřejmě také Babouků, Božejáků, Túfaranky a dalších, o kterých jsem vám psal v předešlých dopisech, a vydal i několik CD s hudbou tzv.vážnou), tak i materiály notové, když o ně mají páni kapelníci zájem. Dnes je to snadnější než v dobách otcových, protože na moderních strojích dá se vyrobit právě tolik exemplářů, kolik je potřeba, a noty se nemusí kupit ve skladu a jen marně čekat, až a zdali si je někdo objedná. Za zmínku rozhodně stojí také fakt, že vydavatelství funguje bez jakékoli masivní reklamy (protože ta je u nás vždycky trochu podezřelá a může být i kontraproduktivní) a bez zaměstnanců, jen silami majitele a jeho rodiny. I to je dokladem pracovitosti a píce, které si zaslouží úctu. Ostatně k té pracovitosti: Byl jsem mu s manželkou na posledním ročníku Kubešovy Soběslavi nablízku po celé tři dny jeho konání, a čestné slovo jsem jen mžikal, co všecko musel stihnout, a v jak různých rolích. Vítat účastníky, jednat s pořadateli, střežit prodejní stánek, tisknout kdekomu ruce, hlídat dodržování časového rozvrhu, hasit to či ono nedorozumění, včas se převléknout, křtít nová céděčka, hrát na heligon, semtam jen v klusu něco zobnout či uloknout (nealko! Ovšemže), loučit se s odjíždějícími, strachovat se o počasí a bůhvíco všecko ještě, vyjmenoval jsem jen zlomek povinností. A nad tím vším se společensky a pohostinně usmívat! Víím, že by to nedělal, kdyby mu to nečinilo radost, ale jsou to namouduši galeje. Za nimi je ovšem pocit dobře vykonaného díla a vnitřní uspokojení jak jeho, tak těch, kteří to všechno s chutí sledují, aniž tuší, jakou námahu a co energie to spotřebuje. Tak mi na závěr dovoďte perličku, o které jsem se nedávno dočetl. Zatímco v Národním divadle vládne Láďa Kubeš smyčcem na kontrabasu, ve Veselce fouká do staříčkého basového nástroje jménem heligon, který kromě toho, že vyžaduje dobrý dech, také hezkých pár kilo váží. Já bych pod ním asi padl. Jak k němu přišel? Šel si kdysi, to ještě když studoval na konzervatoři, dát k houslaři potáhnout smyčec. To zlaté potrubí tam prý uviděl bez užitku ležet, a tak ho koupil. Věru dobře udělal. Skvěle mu dodnes tvrdí muziku. A tak dovoďte, abych mu popřál, aby to ještě dlouho všecko vydrželo. A vám, vážení švýcarští milovníci dechovky, vám přeji,

abyste také vy měli možnost někdy Veselku slyšet. Jsem si jist, že byste pak chtěli znovu a znovu, tak jako posluchačstvo a obecnstvo u nás, které se jejích písniček také nemůže nabažit. Když vyjmenuji jen ty Kubešovy, tak je to řada, která vyvolává úžas a chuť si zpívat: Borkovická polka, Netolická polka, Přerovanka, Hradišťanka, Nad Lužnicí svítá, Okolo Žíšova, Boženka, V tichém háječku, Jarní kraj, Ševětínská polka, Od Tábora až k nám atakdale atakdale až k hitu všech hitů, jenž se se slovy Zdeňka Beneše jmenuje Moje česká vlast, a ačkoli je trnem v oku závistivcům, milovníci dechové hudby ho považují za svou novou neoficiální hymnu. Mějte se dobře, když Pán Bůh dá a redakce Polky bude mít zájem, zase se vám ozvu. Srdečně zdravím.

Jan Podhorský.